

11

Naam der plaats of der plaatsen waarvoor de opgave geldt:

Naam en geboorteplaats van dengene die de lijst heeft ingevuld:

G 257

Naakelbergen
provooselyself.
Vincent J. M.
geboren te Holten.

A. Woorden ter vertaling:

schaap, schapen, schaapje.
draad, draden, draandje.
straat, straten, straatje.
(hoofd)haar, (hoofd)haren.
jaar, jaren, jaartje, jarig.
zalig, laag, laagste.
staan, laten wij gaan, hij gaat, wij gaan, hij staat.
slapen, heeft geslapen, slaperig.
wij namen, kwamen, spraken.
wij gaven, wij aten.
dagen (mv. van dag), slagen (mv. van slag).
zaak, zaken, zaakje, lade.
haan, haantje, vader, haver.
aan, twaalf, haard, staart.
dragen, hij draagt, gedragen, geslagen.
vragen, hij vraagt, gevraagd.
dag, dagje, man, mannetje.
hand, handje, handen, gans, ganzen.
arm, armpje, lam, lammetje, lammeren.
gracht, kracht, krachtig, acht (telwoord), zwak.
bakker, klap, stappen, zij straffen, wasschen.
rad (wiel), nat, asch, gras.
af, al, hard, hart.
vallen, vangen, hij bracht, gebracht.
hij nam, kwam, brak, sprak, stak, gaf, at.
deel, deelen (mv.), deelen (werkw.).
bleek, bleeken (werkw.), teeken, vleesch.
een, steen, teen (van den voet; of toon of tee?).
meenen, heeten, hij bleef, leeren.
meer (compar. van veel), heer, eerlijk, eerste, twee.
regen, negen, zeven, hemel.
schepen, smeden, leden (mv. van schip, smid, lid).
beter, ezel, ketel.
meel, veel, beeld, leven.
geven, gegeven, eten, gegeten.
nemen, spreken, wij bleven, gebleven.
wet, bed, gebed, zes.
spek, knecht, recht (zonder of met t?).
veld, elf, mensch, zij hebben.
sterk, erwt, verf (met f of w?), ik werd, wij werden.
denken, brengen, werk, werken (werkw.).
helpen, bergen, sterven, zwemmen.
liegen, lief, bier, die, wie.
drie, vier, tien.
wie, spiegel, hier.
hij viel, hield, sliep, liep, riep.
hij schied (of scheidde?), hiet (of heette?).
hij hielp, zij hielpen, hij stierf, zij stierven.
dik, strik, schip, smid, lid.
visch, gewis, gist, gisteren.
ding, dingetje, vinger, kind, kinderen.

Schaap, schaape, schuppken
draad, drao, draotjen.
straat, strate, straatjen
haar, haren
jaar, jaren, jaorken, jaorig
zalig, leed, leegste
staan, las, fre, guon, hieget, ingoot
slapen, he, eslapen, slaoperig, hi stit.
wij nemt, my kwammen, my sprokken.
wij gaven, myatten.
dagen, slaep
zaak, zaken, zaakjen, fa
haan, haantjen, (H V) vader, haver.
aan, twalevene, haerd, stat.
dragen, hi, drag, edragt, edlagen.
vragen, hi, vrag, evragt.
dag, dagje, man, manneken
hand, handeken, hande gansen
arm, ermen, lam, lemmeken, lamme
gracht, kracht, krachtig, (stark) aichte, zwak.
bakker, klap, kapt, (si) kapt, wassen.
rad, nat, asche, gris.
af, al, had, hatte
vallen, vangen, hi bracht, ebracht
hij nam, nam, brak, sprak, stak, gaf, at.
deel, deele, delen
bleek, ble, ken teken, vleis.
een, steen, teen
meenen, heeten, hi bleef, laeren.
meer, haer, aerlik, eerste, twee
regen, negen, zeuren, hemel.
schepen, smede, leden.
beter, ezel, ketel
meel, velle, beeld, laeren.
geven, egeven, etten, egetten.
nemen, spreken, my bleven, ebleven.
wet, bedde, gebed, zes.
spek, knech, rech
veld, elvene, menisse, si heft.
sterk, erwt, arfte, surwe, ik woode, wij
denken, brengen, mark, markten worden
helpen, bergen, sterven, zwemmen
liegen, lief, bier, die, wie.
drie, veere, tiene
wie, spiegel, hier
hij viel, hield, sliep, leep, reep.
hij schied, niet gebuik, heetter
hij hielp, si hielpen, hi storf, si sterven.
dik, strik, schip, smid, lid.
vis, misse, ges, gisteren.
ding, dintsken, vinger, kind, kindre.

Haaksbergen 2

vinden, klimmen, hij ving.
 willen, bidden, liggen, timmeren.
 droom, droomen (mv.), droomen (werkw.).
 oor, hooren, schoon, roode kool.
 groot, boos, poos, poosje.
 oog, oogje, hoog, rook, rooken (werkw.).
 doof, gelooven, loopen, geloopen.
 stooten, hij loog, hij boog.
 zoon, zonen, zoontje, koning.
 voorste, woord, doorn, toren.
 molen, zomer, roos, roosje, personen.
 droog, wonen, gesproken, gestoken.
 komen, gekomen, genomen.
 wij bogen, gebogen, zij logen, gelogen.
 God, bosch, boschje, dochter, op.
 volk, wolf, zorg, zorgen (werkw.), morgen.
 kort, dorst, worden, dom, kop, kopje.
 honderd, zon, zonde, hond, hondje.
 hij zocht, gezocht, geholpen, gestorven.
 hij vond, wij vonden, gevonden, ons, onze.
 hij klom, zij klommen, geklommen.
 hij borg, wij borgen, geborgen.
 ik word, wij worden.
 uur, schuur, schuurtje, zuur, huren.
 duren (werkw.), duur (kostbaar), sturen, vuur.
 duwen, stuwen, schuwen, waarschuwen, kluwen (of kloen?).
 klucht (of klucht, voor grap of wijk).
 gehucht, lucht, rug, brug, bruggen.
 geluk, plukken, put, nuttig.
 schudden, vullen, hulp, turf.
 zeng, leugen, beuk, reuk, bleu (of bloo, bloode?).
 veulen, deur, scheur, kleur.
 reuzel, heusch, reus, neus.
 euvel, sneuvelen, leunen.
 steunen (= leunen), steunen (= stenen).
 peul (erwteschil), peul (= peluw).
 moeder, broeder, goede, moede.
 hoeden (mv. van hoed), voet, voeten, voetje.
 boekweit, bedroefd, toen, groen.
 bloem, bloemen, bloempje.
 verdoemen, zoeken, roepen, geroepen.
 hij droeg, wij droegen, hij zoekt, wij zoeken.
 kraai, draaien, naaien, zaaien, maaieren.
 rein, klein, heilig, mei, uitgescheiden (verl. deelw.).
 beide, leiden, scheiden, meid, gezeid.
 eeuw, spreek, sneeuw, sneeuwen (werkw.).
 wij, hij, zij (enkelv. en mv.).
 vrij, vrijen (werkw.), wij, wij.
 wijs, ijzer, rijk, lijf.
 vijf, vijf, twijfelen, blijven, pyp.
 dauw, blauw, nauw, kauwen, paus.
 vrouw, trouw (bnw.), trouwen (werkw.).
 vouwen, houden, oud, zout.
 goud, gouden, stout, kous.
 mooi, hooi, kooi.
 strooien, gooien, dooien.
 kuiken, buik, gebruiken, buigen.
 kruin, bruid, uit, duizend.

sinnen klimmen, hi vint.
 millen, bidden, liggen, timmeren.
 droom, droomen, droomen.
 oor, heuren, schuur, roosje kool.
 groot boos, eet (huttjen) eetjen.
 oog, oogje, hoog, rook, rooken.
 doof, gelooven, loopen, geloopen.
 stooten, hi loog, hi boog.
 zonne, zoon, zoontje, konink.
 neuren, woord, deure, toren.
 mollen, zomer, roos, roosje, personen.
 dreuge, wonen, eprukken, eprukken.
 kommen, ekommen, enommen.
 wij bukken, ebukkt, zi laogen, elaoen.
 god, bus, busken, dochter, op.
 volk, wolf, zorg, zorgen, morgen.
 kort, dōs, worden, dom, kop, kopje.
 honderd, zonne, zonde, hond, hondje.
 hi zog, erzog, eholpen, egestorven.
 hi vond, wij vonden, egeunden, ons, onze.
 hi klom, zi klommen, eklommen.
 hi borg, wij borgen, eborgen.
 ik word, wij worden.
 uur, schure, schuurken, zuur, huren.
 duken, duur, sturen, vuur.
 duwen, stuwen, schuwen, waarschuwen, kluwen.
 schouwen, klouwen.
 baerschap, loch, rugge, bunge, bruggen.
 geluk, plukken, putte, nuttig.
 schudden, vullen, hulpe, turf.
 zēge, leugen, beuk, reuk, bleu.
 veul, deure, scheur, kleur.
 reusel, heusch, reus, neus.
 euvel, sneuvelen, leunen.
 steunen, steunen.
 peul, peul.
 moeder, broeder, goede, moede.
 hoeden, voet, voeten, voetje.
 boekweit, bedroefd, toen, groen.
 bloeme, bloeme, bloemken.
 verdoemen, zoeken, roepen, geroepen.
 hi draeg, wij droegen, hi zog, wij zoeken.
 kraai, draaien, naaien, zaaien, maaieren.
 beide, leen, uitgescheiden.
 eeuw, spreek, sneeuw, sneeuwen.
 wij, hi, zij.
 vrij, vrijen, wied, wien.
 wijs, ijs, twiefelen, blijven, pyp.
 dauw, blauw, nauw, kauwen, paus.
 vrouw, trouw, trouwen.
 vouwen, houden, oud, zout.
 goud, gouden, stout, kous.
 mooi, hooi, kooi.
 strooien, gooien, dooien.
 kuiken, buik, gebruiken, buigen.
 kruin, bruid, uit, duizend.

Uitspraken 3

muis, muizen, muisje.
huis, huizen, huisje.
bloeien, groeien, vermoeien.
nieuw, hij hieuw, krieuwelen.

*mael, muere, muustken,
hael, huere, huustken
bleujen, greujen, vromenit
rij, hi hieuw, krieuwelen.*

B. Vragen ter beantwoording:

1°. Zegt men tot kinderen of zijns gelijken: doe, doo, dou, dü, dich, jī, jīē, jēi, jēi, jaei, jaai, jai, je, joe, jou, gī, gīē, gēi, gēi, gaei, gaai, gai, ge, iej, eej, aej of wat anders? En wat zegt men in 't meervoud? Spreekt men zijne meerderen ook in den 3den persoon aan?

1. iej (enkel en meerv.)

2°. Wat is de vierde naamval enkel- en meervoud van het persoonlijk voornaamwoord van den tweeden persoon?

2. oefftenkela meerv.

3°. Wat is het bezittelijk voornaamwoord enkel- en meervoud van den tweeden persoon?

3. oefftenkela meerv.

4°. Gebruikt men zich (of zik of zuk), of een ander woord; en hoe luidt dat dan in mannelijk en vrouwelijk enkel- en meervoud?

4. Zik (blijft zoov.)

5°. Zijn de volgende woorden bij het volk in gebruik; zoo niet, wat zegt men dan voor hetzelfde begrip? barnen (branden), brink, bruiloft, heuvel, hoeneer (wanneer), huisman (boer), huwelijk of hilik, keuvelen (babbelen), koren, knaap, leed (bnw.), loof (moede), luttel, oorbaar (nuttig), rechtevoort (dadelijk), rijtuig, schreien (weenen), sluier, smart, sneu, hij stoet of sting, (stond), vreugd, vrijer, vromen (baten), vruchten (vreezen), wandelen, werpen, wiel (wagenrad), zenden, ziek.

*5. branden, brink, braed,
lackte, heuvel, wan
naer, hōtten (baertje)
huwelik, hallen (babbelen)
kaad, jingsten, leed
bede, vied, maede, niet
in gebruik (idem, rechte,
vort, vort, vort
hulen, nies, gebruik, leed,
kual, ston, wille
vrijen, helpen, vreesen,
huieren, smietten
rad, heuren, ziek.*

6°. Welk van de volgende gelijkbeteekenende woorden wordt door het volk het meest gebruikt; hoe luidt het? Zijn ook de andere bij het volk eenigszins in gebruik; of wel bezigt men bij voorkeur of nu en dan een ander woord dan de opgegevene; zoo ja, welk?

6

vader, vajer, vaar, heit, tate.
moeder, moejer, moer, moeke, mem.
kind, wicht, bern, jong.
meisje, maegie, maagd, deerne, wicht, femke.
stier, bul, var, duur.
zeug, mot, varken, kreem.
zwijn, varken, barg.
big, bagge, keu, pogge.
geit, bok (ook voor 't wijfje), sik, siege.
hen, hoen, kip, kiepe, tute.
kikker, kikvorsch, vorsch, puit.
ham, schinke.
tarwe, weite, witweite.
boterham, brugge, stuk (stik).
uien, siepels, look, juin.
tuin, hof, gaarde.
olm, iep.
schuur, schöppe, spieker.
schoorsteen, schouw.
drempel, dorpel, zul.
laddler (ledder), leer (leeder).
mand, korf, ben (bun).
vonder, vlonder, plank.
sluis, zyl, pijp.
kersttjyd, kerstmis, christmis, middewinter.
zoen, kus, zoenen, kussen.
mooi, fraai, schoon.
niets, nies, nicht, nich, niks.
dikwijls, dik, vaak.
vroeg, joeg, woei of vraagde, jaagde, waaide.

vader, vaar.
moeder, moor.
kind
maekken, deerne.
balle.
zooze.
varken
kenken.
dikke.
kenne
kikro.
schinken
witweide
brugge
siepfele
roef
iep.
schöppe
schaftean.
zul.
cedder
korf
vondter.
sleese
moede winter
smok, smokken.
moor
niks.
vaak.
vree, jaeg, weide.

A A N T E E K E N I N G E N .